

УДК 378.046
DOI

Кондратова Людмила Григорівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України,
м. Київ, Україна

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

***Анотація.** У статті розглядається роль цифрових технологій в професійному розвитку викладачів закладів вищої, фахової передвищої та загальної середньої освіти в системі інформальної освіти, подаються приклади самоосвітньої діяльності педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності, аналізуються освітні досягнення, що здобуваються в процесі навчання за дистанційними авторськими курсами в умовах відкритого університету післядипломної освіти.*

***Ключові слова:** цифрові технології, післядипломна освіта, педагогічні працівники.*

***Annotation.** Annotation. The article considers the role of digital technologies in the professional development of teachers of higher, professional higher and general secondary education in the system of information education, gives examples of self-educational activities of teachers in the development of digital competence, analyzes educational achievements in distance learning courses in the conditions of open university of postgraduate education.*

***Key words:** digital technologies, postgraduate education, pedagogical workers.*

Цифровізації суспільства та освіти, новітні явища реформування системи освіти сприяють активному поширенню й використанню цифрових технологій в усіх ланках вітчизняної освіти. Сучасні науково-педагогічні та педагогічні працівники активно впроваджують нові форми і методи використання цифрових технологій в освітньому процесі.

В період впровадження технологій дистанційного та змішаного навчання все більше уваги приділяється підготовці педагогічних працівників до спроможності ефективно організовувати освітній процес з використанням цифрових технологій та сучасних засобів й сервісів для здійснення онлайн-навчання. На основі активного залучення педагогів до нових форм самонавчання задля підготовки до впровадження цифрових технологій в освітню діяльність викладачів, відбувається професійний розвиток педагогів в системі формальної, неформальної та інформальної освіти.

Питання професійного розвитку викладачів висвітлювали багато зарубіжних та вітчизняних науковців. До висвітлення проблем методів і форм професійного розвитку звертались П. Гріммет, К. Дуінлен, Дж. Троя, П. Уонг, до питань впровадження цифрових технологій у неперервному педагогічному розвитку фахівців звертались науковці М. Месер, Дж. Фальк та ін. Професійний розвиток фахівців в системі післядипломної освіти стали предметом досліджень І. Губенко, А. Кузьмінського, О. Гаврилюк, М. Євтуха, С. Клепко, О. Пехоти, С. Сисоєвої, Т. Сорочан та інших [3, с. 5].

Проблеми використання цифрових технологій в освітній діяльності висвітлено в дослідження відомих українських науковців: В. Бикова, Д. Галкіна, Л. Мановича, О. Овчарук, О. Спіріна та ін. Здобутий рівень розвитку цифрової компетентності сучасних педагогічних працівників стає новою сходинкою в їх професійному розвитку. Активне використання цифрових технологій в освітній діяльності впливає на професійний розвиток викладача, сприяє поглибленню знань і набуттю практичного цифрового досвіду й цифрових навичок.

Питання професійного розвитку особистості педагога, організації досконалої професійної діяльності стає одним із завдань сучасної післядипломної освіти, що висвітлено в концептуальних засадах професійного становлення особистості викладачів. Потреби часу та входження вітчизняної освіти в новий формат навчання вимагає активної підготовки педагогічних працівників до розвитку цифрової компетентності, спроможності кожного

фахівця вітчизняної освіти оволодіння новими можливостями впровадження цифрових технологій в систему вищої та фахової передвищої та загальної середньої освіти. Всі форми самоосвітньої діяльності педагогічного працівника відносять до системи інформальної освіти, яка на сьогодні має широкий спектр освітніх послуг. В процесі самоосвітньої діяльності педагогічні працівники різних освітніх сфер активно обирають самонавчання на онлайн заходах, вебінарах, майстер-класах в мережевих сервісах та педагогічних спільнотах тощо.

Цифрові технології для освітніх можливостей педагогів розглядають як сукупність цифрових засобів, систем і пристроїв та операцій, які допомагають викладачу зберігати, обробляти, передавати та отримати дані у цифровій формі та забезпечувати їх подальше функціонування. В освітньому процесі викладачі активно використовують соціальні медіа, а також мультимедійні, інтерактивні матеріали, системи управління навчанням, потокове відео та мобільні, хмарні технології тощо. Цифрова компетентність розглядається науковцями як багаторівневе явище та отримує активний розвиток отримує в період самоосвітньої діяльності в системі післядипломної освіти. Як доводять результати опитування слухачів курсів підвищення кваліфікації до ефективних форм самоосвіти респонденти виокремлюють вебінари, участь педагогів в онлайн майстер-класах, тематичних та авторських дистанційних курсів, зміст яких спрямовано на набуття нових цифрових навичок, опанування освітніх можливостей цифрових програм та веб-сервісів, цифрових інструментів для здійснення дистанційного та змішаного навчання тощо.

Сучасні види мережевого, дистанційного e-learning дозволяє обирати педагогам зручне місце і час для навчання, спосіб якісного засвоєння знань, можливості постійного контакту з викладачами та кураторами навчання, обирати індивідуальний зручний для кожного графік навчання, вибудовують індивідуальну освітню траєкторію навчання, отримують нові можливості постійної взаємодії кого, хто навчається з одногрупниками і викладачами-тьюторами [2, с. 15].

Досвід підготовки педагогів в Українському відкритому університеті післядипломної освіти доводить ефективність та дієвість дистанційного навчання викладачів на авторських курсах. Прикладом авторських курсів з підготовки викладачів до використання цифрових технологій можуть стати курси викладачів кафедри цифрових технологій відкритого університету. Питання використання цифрових матеріалів та впровадження дистанційного та змішаного навчання присвячено авторські курси Н.І. Гущиної, Л.Г. Кондратової. Широкий спектр тематики використання цифрових технологій пропонують флеш-курси, авторські дистанційні курси Л. Карташової, Л. Ляхоцької та інших. Інтенсивні програми таких авторських курсів надають можливість педагогам опанувати цифрові інструменти для здійснення онлайн-навчання, організації управління освітнім процесом, створення електронних освітніх матеріалів, досвіду організації вебінарів тощо.

Отже, проблеми професійного розвитку педагогів в системі післядипломної освіти щодо опанування нових можливостей цифрових технологій стають наразі досить актуальними. Досвід організації дистанційного навчання викладачів в умовах відкритого університету післядипломної освіти доводить ефективність використання сукупності цифрових засобів, систем і пристроїв та операцій, соціальних медіа, мультимедійні, інтерактивні матеріалів, поточкових відео та мобільних й хмарних технології у підготовці педагогів опанування новітніх цифрових технологій. Подальшої уваги потребують висвітлення проблем розвитку цифрової компетентності педагогів в процесі неформальної освіти.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю. Сучасні завдання інформатизації освіти. Інформаційні технології і засоби навчання: електронне наукове фахове видання.
2. Морзе Н.В., Воротникова І.П. Модель ІКТ компетентності вчителів. ScienceRise: Pedagogical Education. 2016. №10 (6). С. 4-9
3. DigComp 2.0. (2018). The Digital Competence Framework for Citizens. Update Phase 1: the Conceptual References Model. November 15, 2018.
4. Bykov, V. & Leshhenko, M. (2016). Digital Humanistic Pedagogy of Open Education. The theory and practice of social systems management, 4, 115-130.